

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4477/23
9.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Татјане Лемајић и Марије Бошковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Богићевић, адвокат из Смедеревске Паланке, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Душко Никодијевић, адвокат из Смедеревске Паланке, Вука Караџића бр. 17, ради утврђења, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П 1009/21 од 25.04.2023. године, у седници већа одржаној дана 9.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П 1009/21 од 25.04.2023. године.

Образложење

Побијаном пресудом у ставу првом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је носилац права својине на стану бр. 10, површине 38,10 м² који се налази на другом спрату, стамбене зграде за колективно становање означене бројем 1 у ул. ... у ... на кп. бр....уписан у ЛН. бр. ... КО ... , по основу уговора о доживотном издржавању закљученог између тужиоца као даваоца издржавања са једне стране и оставиоца, мајке странака, сада пок. ВВ, као примаоца издржавања, са друге стране, што је тужена уз тужиоца, једини правни следбеник уписаног носиоца права својине на непокретности сада пок. ВВ, бивше из ..., дужна да призна и трпи да тужилац ово своје право упише у јавним књигама у ЛН бр. ... КО ..., на основу ове пресуде по њеној правноснажности, па се она издваја из заоставштине пок. ВВ, бивше из ..., као неоснован. У ставу другом изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 60.000,00 динара.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у целости из свих законом предвиђених разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења из члана 386 и 402 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца неоснована.

У поступку пред првостепеним судом није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд пази по службеној дужности. Супротно жалбеним наводима тужиоца, побијана пресуда није захваћена ни битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, јер је изрека јасна и непротивречна сама себи и разлозима пресуде, а у пресуди је дато довољно јасних и непротивречних разлога, о битним чињеницама на којима је одлука заснована, тако да пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према чињеничном стању утврђеном у току првостепеног поступка произлази да су тужилац и тужена рођени брат и сестра и једини законски наследници своје мајке сада пок. ВВ. Иза пок. ВВ је покренут оставински поступак пред истим судом у предмету О бр. 240/19, те је решењем у том поступку тужилац упућен на парницу ради утврђивања права својине на предметном стану, будући да је тужилац са својом мајком сада пок. ВВ закључио уговор о доживотном издржавању у писменој форми, који није судски оверен. Предмет уговора о доживотном издржавању је стан бр. 10, површине 38,10 м² који се налази на другом спрату стамбене зграде у ул. ...у ... Тужилац сматра да је предметни уговор о доживотном издржавању пуноважан, без обзира што није оверен од стране суда, будући да је у целости извршен, те да је по том основу он постао власник предметне непокретности.

Полазећи од напред наведеног чињеничног стања, применом одредби члана 194 став 1, 195 став 1 Закона о наслеђивању важећег у време закључења уговора (који је према исказу тужиоца закључен у августу 2014. године), те члана 70, 73, 103 Закона о облигационим односима, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован. Као претходно питање је решено питање пуноважности уговора о доживотном издржавању у односу на питање права својине на предметном стану, те, имајући у виду цитиране прописе Закона о наслеђивању уговор о доживотном издржавању је строго формални правни посао за који закон прописује да мора бити закључен у писменој форми и да мора бити оверен од стране судије, при чему оба ова услова морају бити кумулативно испуњена, у питању је битна форма (*forma ad solemnitatem*), као услов пуноважности тог уговоре те непоштовање има за последицу санкцију у виду ништавости тог уговора. У конкретном случају, спорни уговор о доживотном издржавању закључен је у писменој форми али исти није оверен од стране судије нити је у самом уговору назначен датум његовог закључења, те обавезна форма коју закон прописује није испоштована. Како није испоштована обавезна (битна) форма за закључење уговора о доживотном издржавању, јер уговор није оверен од стране суда, суд није упозорио примаоца издржавања на последице закључења уговора, то предметни уговор који је закључен између тужиоца и његове сада покојне мајке је

ништав и не производи правно дејство. Како је наведени уговор о доживотном издржавању ништав, то тужилац није могао да постане на основу истога ни власник предметне непокретности.

Апелациони суд је ценио жалбене наводе тужиоца у којима он у ствари врши анализу и оцену исказа парничних странака, наводећи да је исказ тужене контрадикторан, да је она навела да није веровала да тужилац није сачинио уговор о доживотном издржавању, те да није знала за постојање истог, док је са друге стране наговарала тужиоца да са мајком закључи уговор о доживотном издржавању али је сматрао да су предњи наводи неосновани.

По ставу Апелационог суда, првостепени суд је у образложењу побијане пресуде правилно изнео садржину изведених доказа како писмених, тако и исказа саслушаних сведока и парничних странака које је правилно ценио и дао јасно и аргументовано образложење за дати закључак да је тужбени захтев тужиоца неоснован. Наиме, све важне чињенице за доношење одлуке којом је одбијен тужбени захтев тужиоца као неоснован, првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио доказима које је правилно оценио у смислу члана 8 Закона о парничном поступку, и то како правилном оценом изведених доказа појединачно, тако и у међусобној вези, као и на основу резултата целокупног поступка, дајући јасне разлоге о доказаним чињеницама, те Апелациони суд не налази било какву сумњу у правилност утврђеног чињеничног стања, до ког је првостепени суд дошао на основу слободног судијског уверења савесном и брижљивом оценом изведених доказа. Имајући у виду изнето, супротно жалбеним наводима тужиоца првостепени суд је дао јасне, непротивречне разлоге које су довољни да одговоре на суштинске аспекте чињенично-правне аргументације за дати закључак. Правилно је првостепени суд поступајући у складу са овлашћењима из члана 8 Закона о парничном поступку, навео разлоге из којих је поклатио веру исказима парничних странака и саслушаних сведока. Све околности које у жалби тужилац наводи, цењене су у склопу са осталим доказима изведеним током поступка и по налажењу овога суда исте нису од утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари.

Жалбеним наводима, тужилац у ствари на свој начин интерпретира утврђено чињенично стање понављањем навода који су истицани током првостепеног поступка. Све наведене околности које поново у жалби тужилац истиче, правилно су цењене од стране првостепеног суда у склопу са осталим доказима изведеним током поступка.

Одредбом члана 195 Закона о наслеђивању који је важио у време закључења уговора о доживотном издржавању, прописано је да уговор о доживотном издржавању мора бити закључен у писменом облику и оверен од стране судије, који је дужан да пре овере прочита странкама уговор и примаоца издржавања нарочито упозори на то да имовина која је предмет уговора не улази у његову заоставштину и да се њоме не могу намирити нужни наследници и да је у супротном, уговор ништав.

Имајући у виду напред цитирани члан Закона о наслеђивању за пуноважност уговора о доживотном издржавању је неопходно постојање писмене форме и судске овере у законом предвиђеној процедури, као два кумулативно предвиђена услова и као битни елементи форме потребни за пуноважност уговора и недостатак било ког од ових елемената за последицу има апсолутну ништавост уговора. Уговор о доживотном

издржавању је строго формални прави посао и форма је услов његове пуноважности. Из члана 195 став 1 ЗОН произилази да законом предвиђена форма има два елемента и то писмени облик и оверу, којом суд потврђује садржину исправе о уговору. Писмена форма подразумева постојање потписане исправе, а судском овером се у законом предвиђеној процедури потврђује садржина уговора и пре тога предузимају радње наведене у члану 195 став 1 ЗОН. Уговор настаје тек када све законом предвиђене радње које представљају елементе форме буду спроведене. Законом предвиђена строга форма као услов пуноважности уговора само изузетно допушта могућност да уговор захваћен мањим формалним или процедуралним недостатком опстане, али у конкретном случају се не ради о недостатку мањег значаја. Сагласност воља уговорних страна код ове врсте уговора нема правно дејство уколико није изражена у законом прописаној форми, па су супротни жалбени наводи тужиоца неосновани. Као и код закључења било ког уговора, уговарачи морају имати одговарајућу пословну способност, што значи да својом властитом активношћу, односно изражавањем воље, стичу права и обавезе и да су у стању да брину о својим правима и интересима. Са формално-правне стране сагласно члану 195 ЗОН, уговор о доживотном издржавању мора бити закључен у писменој форми и оверен од стране судије, који има обавезу да уговор прочита пре него што га странке потпишу и упозори их на последице које уговор производи, као и да својим потписом и печатом суда потврди да су наведене радње извршене. Овде се не ради о простој овери у суду у сврху доказивања да је уговор закључен (*ad probationem*), у смислу Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа, већ о овери не само потписа странака већ и самог уговора, тако да је та овера претпоставка настанка и ваљаности самог уговора (*ad solemnitatem*). Поступајући судија након утврђивања идентитета и обављеног разговора са уговарачима утврђује њихову јасно изражену вољу за закључење уговора о доживотном издржавању, па пошто судија стекне уверење да је прималац издржавања пословно способан за закључење уговора, приступа се овери уговора о доживотном издржавању, тако што се уговор прочита и прималац издржавања се упозори да имовина која је предмет уговора не улази у његову заоставштину и да се њоме не могу намирити нужни наследници. Након тога се уговор потписује од стране даваоца и примаоца издржавања, па судија својим потписом и печатом суда ставља потврду да су све ове радње извршене.

Следом изнетог, насупротив жалбеним наводима тужиоца правилно је првостепени суд закључио да у конкретном случају није испоштована законом прописана форма за закључење уговора о доживотном издржавању јер није испуњен један од кумулативно предвиђених услова за његову пуноважност, судска овера, а који недостатак се не може отклонити јер се свакако не ради о недостатку који је мањег значаја, па је правилно одбио тужбени захтев тужиоца, као неоснован.

Приликом одлучивања о жалби тужиоца, овај суд је имао у виду и остале жалбене наводе али је нашао да се истима не доводи у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања, нити законитост донете првостепене одлуке, па их овај суд није посебно ни образлагао.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке, будући да је донета правилном применом материјалног права и туженој која је у овом спору била заступана од стране пуномоћника из реда адвоката су признати само нужни и неопходни трошкови за вођење ове парнице.

На основу изложеног, Апелациони суд је применом одредби члана 390 и 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковић с.р**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић